

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003403

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ПДАУ від 25 серпня 2026 р. № 1086 ст

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсяник Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Ovsianyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-7476-1826

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 30-07-2026

Спеціальність за освітою: агрономія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14236

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.35

Тема дисертації:

1. Продуктивність агроценозів конопель посівних (*Cannabis sativa* L.) залежно від елементів технології вирощування в умовах Лівобережного Лісостепу України
2. Productivity of hemp (*Cannabis sativa* L.) agrocenoses depending on cultivation technology elements under the conditions of the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Актуальність досліджень пов'язана з активним поверненням конопель посівних у виробництво через тривалий період заборони у всьому світі. Після цього постала гостра проблема у розробці технологій вирощування в умовах клімату, що значно змінився протягом десятиліть заборони. Метою досліджень було встановити ефективність захисту посівів від сегетальної рослинності, визначити ефективність комплексних мінеральних добрив і стимуляторів росту, встановити вплив попередників і норм висіву на формування урожайності посівів подвійного призначення – на насіння і тресту. Науковою новизною результатів досліджень є визначення ролі кліматичних факторів у формуванні врожайності *Cannabis sativa* L., особливості впливу гербіцидів на показники продуктивності агроценозів. Проаналізована і встановлена перспектива використання стимуляторів росту, в тому числі й гумінових препаратів, як елементу технології вирощування та рекомендовано норми висіву. На основі опрацьованого теоретичного матеріалу, що

базується на останніх літературних джерелах, результатах досліджень закордонних і вітчизняних вчених, зроблено висновки про необхідність створення експериментальних програм відповідно еколого-економічного підходу до вирощування конопель посівних. Зроблено висновок про відсутність внаслідок заборони на вирощування стратегій боротьби з бур'янами, удобрення посівів та оптимізації системи живлення. Дослідження проводилися в господарстві з високим технологічним рівнем оснащення у виробничих умовах, що забезпечило отримання репрезентативних результатів з перспективою їхнього подальшого впровадження. Встановлено, що частка впливу нерегульованих факторів вирощування може досягати 42 % і більше, що актуалізує розробку й реалізацію подальших досліджень. Встановлена сильна зворотна кореляція між кількістю сегетальних рослин та урожайністю насіння й дещо слабша – з урожайністю соломи – $r = -0,72$ і $-0,57$ відповідно. Таким чином, зроблено висновок про необхідність використання гербіцидного захисту, що забезпечив збільшення врожайності насіння на 56 % і соломи – на 15 %. Разом з тим встановлені ризики застосування підвищених норм гербіцидів, що може призвести до зменшення врожайності в цілому. Встановлено, що гербіцид Стомп (330 г/л Пендиметаліну) мав найм'якшу дію на культуру в нормі 1,5 л/га. Збільшення норми до 2 і 3 л/га спричиняло випадання рослин та викликало зменшення розвитку бічних коренів. Також цей препарат мав слабше виражену дію на рослини лободи білої (*Chenopodium album*). Використання Зенкор Ліквід (метрибузин, 600 г/л) мало більшу ефективність і проти рослин лободи білої і мав меншу негативну дію на рослини конопель в нормі 0,5 л/га. Для удобрення посівів конопель посівних підходять великі норми комплексних добрив із застосуванням 300 кг/га КАС-32. Зокрема такими добривами є Екоплант (200 кг/га) та Поліфоска 8:24:24 9S (165 кг/га). Використання стимуляторів росту 1 кг/т 1R Seed treatment або Zinovii grand стало ефективнішим в разі передпосівної обробки насіння та позакореневого внесення в нормах 2 кг/га Zinovii grand або 2 л/га Ultra Boost. В комплексі з позакореневою аплікацією вони збільшували врожайність насіння на 0,13, а соломи – на 0,43–0,47 т/га. Встановлена позитивна дія стимуляторів росту на показник польової схожості насіння, який зріс на 4%. Використання норм висіву насіння 2 млн./га забезпечувало кращу конкурентоздатність рослин конопель з бур'янами, частка впливу норм висіву на загальну кількість бур'янів у посівах становила 53 %. Однак норми висіву насіння можуть спричиняти в даному випадку появу оберненої залежності між урожайністю насіння і соломи ($r = -0,49$), що потрібно враховувати і технологіях вирощування конопель подвійного призначення. Також виявилося, що в умовах нестійкого зволоження найбільша врожайність насіння була сформована за норми висіву 1 млн./га – 0,75–0,77 т/га. Аналіз впливу фактору попередника показав, що в цілому, культура конопель не дуже вибаглива до них. У формуванні врожайності насіння частка впливу підбору попередника не перевищувала 9 %. Таким чином, у даних дослідженнях, встановлено, що пшениця озима, кукурудза на зерно чи беззмінний посів конопель протягом трьох років є, практично, однаковими попередниками з точки зору виробництва. Формування показників якості насіння за вмістом олії і білка в ньому відбувається залежно від факторів навколишнього середовища, які є непередбачуваними. Зокрема встановлено існування кореляційного зв'язку між тривалістю періоду досягання біологічної стиглості й вмістом олії ($r = 0,27$ – $0,79$). Використання для удобрення добрива Екоплант (200 кг/га) в комплексі з КАС-32 300 кг/га сприяло формуванню більшого вмісту олії в насінні порівняно з використанням Поліфоски 8:24:24:9S в нормі 165 кг/га на 0,6 %. Застосування передпосівної обробки стимуляторами росту сприяло досягання вмісту олії в насінні вище 30 %, а вмісту білка – вище 25 %.

2. The relevance of the research is related to the active reintegration of hemp into production after a long period of global prohibition. This has led to an acute problem in the development of cultivation technologies in a climate that has undergone significant changes over the decades of prohibition. The aim of the research was to determine the effectiveness of crop protection against weeds, to assess the efficiency of complex mineral fertilisers and growth stimulants and to establish the influence of preceding crops and sowing rates on the formation of dual-purpose crops – for seed and fibre. The scientific novelty of the research lies in determining the role of climatic factors in the formation of *Cannabis sativa* L. yield and in identifying the specific effects of herbicides on the productivity of agrocenoses. The potential of using growth stimulants, including humic-based preparations, as an integral component of cultivation technology was analyzed and substantiated and optimal sowing rates were

recommended. The conclusions regarding the need to develop experimental programmes in accordance with the ecological and economic approach to hemp cultivation were based on the studied theoretical material, modern literature sources and the results of studies by domestic and foreign scientists. It was found that, as a result of the prohibition on hemp cultivation, strategies for weed control, crop fertilization and optimisation of the nutrient management system remain insufficiently developed. The research was conducted on a farm equipped with advanced technological equipment under production conditions, ensuring the reliability of the results and their potential for practical application. It was found that the contribution of uncontrolled cultivation factors can reach 42% or more, which highlights the importance of developing and implementing further research. A strong inverse correlation was found between the number of segetal plants and seed yield ($r = -0.72$), as well as a slightly weaker correlation with straw yield ($r = -0.57$). Based on this, the necessity of herbicide protection was substantiated, resulting in a 56% increase in seed yield and a 15% increase in straw yield. However, it was also found that using higher herbicide doses could reduce overall yield. The herbicide Stomp (330 g/l pendimethalin) was determined to have the mildest effect on the crop at a rate of 1.5 l/ha. Increasing the dose to 2 and 3 l/ha caused plant loss and reduced the development of lateral roots. This preparation also had a weaker effect on pigweed (*Chenopodium album*) plants. The use of Sencor Liquid (metribuzin, 600 g/l) was more effective against pigweed plants while exerting less negative impact on hemp plants at a dose of 0.5 l/ha. Complex fertilisers with a high nitrogen content, applied in combination with UAN-32 at a rate of 300 kg/ha, are suitable for fertilising hemp crops. In particular, effective fertilisers include Ecoplant (200 kg/ha) and Polifoska 8:24:24 9S (165 kg/ha). The application of growth stimulants such as 1R Seed treatment (1 kg/t) or Zinovii grand proved more effective in the case of pre-sowing seed treatment and foliar application at doses of 2 kg/ha Zinovii grand or 2 l/ha Ultra Boost. In combination with foliar application, these treatments increased seed yield by 0.13 and straw yield by 0.43–0.47 t/ha. A positive effect of growth stimulants on the field seed germination was established, resulting in a 4% increase. The sowing rate of 2 million seeds per hectare ensured better competitiveness of hemp plants with weeds, the share of the influence of sowing rate on the total number of weeds in the crops was 53%. However, in this case, sowing rates showed an inverse correlation between seed and straw yields ($r = -0.49$) which should be considered in cultivation technologies for dual-purpose hemp. It was also found that under conditions of unstable moisture, the highest seed yield was achieved at a sowing rate of 1 million/ha, amounting to 0.75–0.77 t/ha. The analysis of the influence of the preceding crop showed that, in general, hemp is not very demanding with respect to crop predecessors. The contribution of the crop predecessor to seed yield formation did not exceed 9%. Thus, the studies have established that winter wheat, grain maize or continuous hemp cultivation for three years were practically equivalent as preceding crops in terms of production efficiency. Unpredictable environmental factors significantly impact seed quality indicators, including oil and protein content. In particular, a correlation was established between the duration of the biological maturity period and the oil content ($r = 0.27-0.79$). The application of Ecoplant fertiliser (200 kg/ha) in combination with UAN-32(300 kg/ha) resulted in a 0.6% higher seed oil content compared to the use of Polifoska 8:24:24:9S at 165 kg/ha.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Marenych, M., Ovsianyk, O., Semenov, A., Hanhur, V., Yurchenko, S., Bahan, A., Shakalii, S., Marinich, L., & Laslo, O. Features of quality management of industrial hemp products (*Cannabis sativa* L). Journal of Ecological Engineering, 27(5). 233–246. <https://doi.org/10.12911/22998993/216446>

- 2. Маренич, М. М., & Овсяник, О. О. (2025). Особливості контролю сегетальної рослинності в посівах конопель посівних (*Cannabis sativa* L.). *Scientific Progress & Innovations*, 28(2), 18–22.
<https://doi.org/10.31210/spi2025.28.02.03>
- 3. Ovsianyk O. O., & Marenych M. M. (2025). The influence of fertilisers and pre-sowing seed treatment on the yield of industrial hemp (*Cannabis sativa* L.). *Scientific and Technical Bulletin of Livestock farming institute of NAAS*, 134, 228–237. <https://doi.org/10.32900/2312-8402-2025-134-228-237>
- 4. Овсяник О. О., Маренич М. М. (2025). Формування урожайності конопель посівних (*Cannabis sativa* L.) залежно від забур'яненості посівів. *Scientific Progress & Innovations*, 28(3), 32–36.
<https://doi.org/10.31210/spi2025.28.03.05>
- 5. Овсяник О. О. Ефективність оптимізованих елементів технології вирощування конопель посівних (*Cannabis sativa*). *Scientific Progress & Innovations*. 2026. № 29 (1). С. 19–23.
<https://doi.org/10.31210/spi2026.29.01.03>
- 6. Овсяник, О. О., & Тараненко, С. В. (2023). Збільшення сегменту вирощування конопель технічних в Україні. Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. С. 79–82.
- 7. Овсяник О. О. Особливості насінництва конопель посівних (*Cannabis sativa* L.) залежно від напрямів використання. Сучасний стан та розвиток вітчизняного насінництва сільськогосподарських культур на шляху інтеграції у світову насінневу спільноту: матеріали науково-практичної конференції з проблем насінництва (28 лютого 2025 р. / СГП – НЦНС, м. Одеса, Україна), 2025. С. 114–115.
- 8. Маренич М. М., Овсяник О. О. Вплив сортових властивостей на господарсько-цінні ознаки конопель посівних. Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 березня 2025 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. С. 31–32.
- 9. Ovsianyk O. O. Quality management characteristics of hemp products. Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 вересня 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. С. 94–96.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U101840, 0123U102826

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маренич Микола Миколайович

2. Mykola M. Marenych

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8903-3807

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідур Ігор Миколайович

2. Ihor M. Didur

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6612-6592

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497236

Місцезнаходження: вул. Сонячна, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Присяжнюк Олег Іванович

2. Oleh I. Prysiazhniuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4639-424X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бараболя Ольга Валеріївна

2. Olha V. Barabolia

Кваліфікація: к.с.-г.н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4123-9547

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олєпир Роман Вікторович

2. Roman V. Olepir

Кваліфікація: кандидат с.-г. наук, доц., 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0825-7914

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Поспелов Сергій Вікторович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Поспелов Сергій Вікторович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кузьміна Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна